

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΜΠΑΤΣΟΙ, ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΓΙΑ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗ ΤΗΣ ΥΦΑΝΕΤ ΘΑ ΜΕΙΝΟΥΝ ΣΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Στις 6 Αυγούστου, το Υπουργείο Πολιτισμού ανακοίνωσε την απόφαση για καθαίρεση τμημάτων στεγών του χαρακτηρισμένου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου βιομηχανικού συγκροτήματος ΥΦΑΝΕΤ, στη Θεσσαλονίκη. Η απόφαση αυτή ήρθε ως συνέχεια μιας σειράς ενεργειών από την πλευρά του υπουργείου, που περιλαμβάνει συστάσεις επιτροπών, απόπειρες εκπόνησης μελετών για το κτήριο, συνεδριάσεις, γνωμοδοτήσεις και διαρροές σε μήντια. Μάλιστα, η διεκπεραίωσή της, περιλαμβάνει την προϋπόθεση διενέργειας επιτόπιας έρευνας για συλλογή φωτογραφικού υλικού, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για αστυνομική επέμβαση στην κατάληψη.

Η κρατική διαχείριση της μνήμης και η περίπτωση της Υφανέτ

Όλα τα παραπάνω λαμβάνουν χώρα σε μια περίοδο όπου το ελληνικό κράτος προσπαθεί να προωθήσει νέες πολιτικές γύρω από τη διαχείριση των μνημείων στοχεύοντας στην «καλύτερη αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς». Από τις παρεμβάσεις στην Ακρόπολη μέχρι την ανάπλαση στο Ελληνικό και από τα ευρήματα στο μετρό Θεσσαλονίκης μέχρι και το Αλλατίνη, η συζήτηση για τα μνημεία φαίνεται πως έχει πλέον σημαντική θέση στη δημόσια σφαίρα. Η γενική κατεύθυνση της κρατικής πολιτικής μπορεί να συνοψιστεί ως εξής: ό,τι μπορεί να αποφέρει άμεσα κέρδος, να αποτελέσει τουριστική ατραξιόν ή να στεγάσει εμπορικές χρήσεις, αξίζει να διασωθεί και να μορφοποιηθεί κατάλληλα. Αντίθετα, ό,τι δεν μπορεί να φέρει άμεσα κέρμα ή στέκεται εμπόδιο σε επενδυτικά σχέδια αφήνεται να μαραζώνει, μεταφέρεται ή γκρεμίζεται. Από κει και πέρα, προτεραιότητα δίνεται στην ανάδειξη των μνημείων που μπορούν να ενισχύσουν τον μύθο της τρισχιλιετούς συνέχειας του ελληνικού έθνους και να παρέχουν μια συνεκτική εθνική αφήγηση, βολική για πολιτική χρήση. Τα αρχαιοελληνικά και βυζαντινά ευρήματα κρίνονται συνήθως ως σημαντικότερα από τα οθωμανικά,

καθώς τα δεύτερα μπαίνουν σφήνα στο εθνικό παραμύθι. Τέλος, αξίζει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με νέο νόμο που πέρασε μαζί με το νομοσχέδιο για το Ελληνικό, το κράτος μπορεί πλέον να γκρεμίσει χαρακτηρισμένα μνημεία, άνω των 100 χρόνων, που κρίνονται ως επικίνδυνα.

Στην τελευταία κατηγορία μοιάζει να εμπίπτει και η υπόθεση της Υφανέτ, καθώς μέχρι στιγμής δεν φαίνεται να υπάρχουν τα απαραίτητα εκατομμύρια που απαιτούνται για μια ενδεχόμενη επένδυση. Το κτήριο έχει έκταση 19 στρέμματα και βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, λίγα μόνο μέτρα μακριά από τον (μελλοντικό) σταθμό του μετρό και είναι κατάληψη από το 2004. Κοινώς, αποτελεί ένα πρόβλημα τόσο για το κράτος, όσο και για τις τοπικές αρχές. Κρίνουμε πως με τις τελευταίες αποφάσεις του Υπουργείου Πολιτισμού (καθαίρεση τμήματος της στέγης), προετοιμάζεται το έδαφος για τον αποχαρακτηρισμό του μνημείου και την κατεδάφισή του.

Υφαίνοντας τη δικιά μας αντι-μνήμη

Στον αντίποδα της κρατικής πολιτικής για τα μνημεία, που τα αξιολογεί με βάση το κέρδος που μπορεί να αποφέρουν, στέκεται μια άλλη αντίληψη για τη μνήμη, που εστιάζει στους ανθρώπους και τις ιστορίες τους. Αν κάτι αξίζει να διασωθεί από την Υφανέτ, αυτό δεν είναι μόνο ο (εμπνευσμένος) αρχιτεκτονικός σχεδιασμός της και τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν. Δεν είναι μόνο τα ντουβάρια που την καθιστούν σημαντική, αλλά οι κοινωνικές σχέσεις που αναπτύχθηκαν εντός τους όλα αυτά τα χρόνια. Κόντρα σε αυτήν τη στενεμένη αντίληψη του κράτους, θα αντιτάξουμε ότι η μνήμη δεν εξαντλείται στο μνημείο, αλλά σημαίνει να θυμόμαστε όλες αυτές, τις εκατοντάδες εργάτριες που ξεζουμίστηκαν και αγωνίστηκαν για

καλύτερες συνθήκες εργασίας. Σημαίνει να ακούμε τις ιστορίες των συμμαθητών μας από τη γειτονιά της Τούμπας, που τρύπωναν στο εργοστάσιο για να παίξουν και να το εξερευνηθούν, ήδη πριν την κατάληψη. Σημαίνει να μην ξεχνάμε τη σκοτεινή ιστορία των χρηστών ουσιών που ωθήθηκαν στο περιθώριο της κοινωνίας και αναζήτησαν καταφύγιο σε κάποια γωνιά του εργοστασίου.

Δεν θα ντραπούμε καθόλου να το πούμε. Στα 100 χρόνια ύπαρξης της Υφανέτ, τα τελευταία 17 είναι κατάληψη.

17 χρόνια δεν είναι καθόλου λίγα, όταν μάλιστα είναι σημαδεμένα από εκατοντάδες εκδηλώσεις, πορείες, συναυλίες, προβολές κλπ,

στις οποίες συμμετείχαν χιλιάδες άνθρωποι από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Η κατάληψη της Φάμπρικα Υφανέτ λοιπόν, είναι κομμάτι της ιστορίας του εργοστασίου και ως τέτοιο θα την υπερασπιστούμε. Ως μια κυψέλη για όλους όσους θέλουμε να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε, σε πείσμα των λογικών της ανάθεσης, της εμπορευματοποίησης και της ιδιώτευσης. Ντόπιοι και μετανάστριες που θέλουμε να ζήσουμε μαζί, εργαζόμενες που μάχονται με την επισφάλεια, εργαζόμενοι και χρήστες του συστήματος υγείας που διεκδικούμε πρόσβαση στην περίθαλψη χωρίς αποκλεισμούς, όσες δεν χωράμε στους έμφυλους ρόλους, όλες αυτές που περισσεύουμε στον κόσμο του κέρδους και του εμπορεύματος. Μέσα σε όλα αυτά τα χρόνια συναντηθήκαμε, συζητήσαμε, αποφασίσαμε, τσακωθήκαμε, γελάσαμε και αγωνιστήκαμε μαζί με αμέτρητους ανθρώπους, προσπαθώντας να βρούμε συλλογικές λύσεις για τα προβλήματά μας. Και όσο γύρω μας οι δημόσιοι χώροι περιορίζονται και περιφράσσονται, όσο όλα γύρω μας πουλιούνται και αγοράζονται, όσο οι μπάτσοι και οι απαγορεύσεις πληθαίνουν, όσο «χρήσιμο» σημαίνει «κερδοφόρο», τόσο θα συνεχίσουμε να συναντιόμαστε.

Όσοι λοιπόν, ακόμα γκρινιάζουν και μουρμουρίζουν για την «αξιοποίηση» της Υφανέτ, μάλλον ζούνε σε άλλη πόλη. Όσοι επιστρατεύουν μουσεία, συλλογές τέχνης και «επιστημονικό ενδιαφέρον για τη βιομηχανική κληρονομιά», προκειμένου να εκκενωθεί η κατάληψη, θα απογοητευτούν. Το κτήριο της Υφανέτ αξιοποιείται ήδη. **Η κατάληψη είναι ανοιχτή, χωρίς αποκλεισμούς, χωρίς αντίτιμο, χωρίς εισιτήρια, διευθυντές και αρμόδιους.** Καλώς ή κακώς για το κράτος, τα αφεντικά, τους

επιχειρηματίες και τους επενδυτές, σε αυτή την πόλη υπάρχουμε κι εμείς, υπάρχουν οι αόρατες, οι καταπιεσμένοι, οι επισφαλείς, οι αγωνιζόμενες. Και η Υφανέτ θα συνεχίσει να είναι ένας χώρος για όλους όσους ασφυκτιούν μέσα σε αυτήν.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, ήδη από το 2004, έχουμε προχωρήσει σε πάρα πολλές εργασίες συντήρησης του παλιού εργοστασίου, με τη βοήθεια πολλών φίλων και συντροφιστών που στήριξαν τόσο οικονομικά, όσο και με τις τεχνικές τους γνώσεις. Θα συνεχίσουμε να τη συντηρούμε με όλες μας τις δυνάμεις, όχι από κάποιο στείρο επιστημονικό – μουσειακό ενδιαφέρον, αλλά επειδή αποτελεί τον τόπο που στεγάζονται οι ανάγκες και οι επιθυμίες μας. Το ιστορικό και διατηρητέο μνημείο της Υφανέτ συντηρείται, με όσα μέσα και γνώσεις κατέχουμε και αποκτούμε στην πορεία. Συντηρείται χωρίς τεράστια κονδύλια, χωρίς χορηγούς, χωρίς υποσχέσεις μελλοντικής ανάπτυξης, αλλά με το βλέμμα στραμμένο στο παρελθόν του, με τη μνήμη όσων πέρασαν από εδώ, όσων αγωνίστηκαν εδώ όσο το εργοστάσιο λειτουργούσε, όσων βρήκαν καταφύγιο έστω και για λίγο. Συντηρείται όμως και με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον του, στο μέλλον των από κοινού αγώνων και της συλλογικής ζωής.

ΠΟΡΕΙΑ

**ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΥΦΑΝΕΤ
ΠΑ. 15/10 18:00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥΜΠΑΣ**

**ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΥΦΑΝΕΤ,
ΤΙΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ,
ΤΙΣ ΖΩΕΣ ΜΑΣ**

**κοινότητα κατάληψης
φάμπρικα ★ υφανέτ**

Ομήρου & Περδίκας γωνία, Κάτω Τούμπα